

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1Csp/84/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318202443
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2020:6318202443.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečkom PhD., v spore žalobcov v rade: 1/ C. G., narodená XX. M. XXXX, bytom G., K. XXX/XX, 2/ I. G., narodený XX. L. XXXX, bytom G., K. XXX/XX a 3/ R. T., narodená XX. S. XXXX, bytom G., K. XXX/XX, všetci zastúpení Centrum správnej pomoci Prievidza, IČO: 51 876 141, so sídlom Lehota pod Vtáčnikom, 1. mája 388/8 v mene, ktorého koná W. W. T., narodený XX. L. XXXX, bytom J., E. XX, proti žalovanému v rade 1/ Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, právne zastúpenému AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., IČO: 36 865 036, so sídlom Martin, P.O. Hviezdoslava 10625/23B, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marek Hic, v konaní o neplatnosť úverovej zmluvy a iné, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný v rade 1/ m á voči žalobcom v rade 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %.

III. Súd r u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. januára 2019, sp.zn. 16Co/370/2018 - 126, v nadväznosti na uznesenie Okresného súdu Brezno zo dňa 15. novembra 2018, sp.zn. 1Csp/84/2018 - 97.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručanou tunajšiemu súdu pôvodne domáhali voči žalovaným v rade 1/ a 2/, aby súd rozhodol nasledovne: „1. Súd určuje sa, že Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX . zo dňa 16.11.2009 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je absolútne neplatná. 2. Súd určuje, že je neplatná záložná zmluva. 3. Súd určuje, že žalovaným použitá okamžitá splatnosť záväzkov - neprimerane vysoká sankcia spojená s neplnením záväzkov je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. k). 4. Súd určuje, že právne úkony záložného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s. smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. LV XXX a LV XXX., katastrálny úrad Brezno, katastrálne územie G. sú neplatné. 5. Žalovaný na príkaz súdu vymaže žalobcu zo zoznamu dlžníkov a odstráni negatívny rating, aby si žalobca 1/ a 2/ mohol zobrať iný úver. 6. Žalovaný je povinný zaplatiť trovy konania do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“ Žalobu odôvodnili tým, že sú vlastníkami nehnuteľnosti, každý v podiele 1/2, a to rodinného domu, súpisné číslo XXX/XX, postaveného na parcela č. XXX., zapísaného na LV č. XXX. a žalobkyňa 3/ je vlastníčkou pozemkov parc. č. XXX. a XXX/X., katastrálne územie G. V tejto nehnuteľnosti majú žalobcovia 1/, 2/ a 3/ trvalé bydlisko, ktoré riadne a trvalo užívajú od roku 2005. Dňa 16.11.2009 uzavreli žalobcovia 1/ a 2/ úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX so spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00151653 (žalovaný 1/), na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 78.850,-Eur. Súčasne so zmluvou boli žalobcovia 1/ a 2/ donútení s veriteľom uzavrieť záložnú zmluvu č. XXX/XXXX zo dňa 16.11.2009. Podľa úverovej zmluvy boli žalobcovia 1/

a 2/ zaviazaní na zaplataenie prvej splátky v sume 460,62 Eur a ďalších 249 splátok po 517,86 Eur mesačne a na zaplataenie spracovateľského poplatku 531,07 Eur. Úverová zmluva bola uzavretá na 250 mesiacov, čiže koniec úverovej zmluvy bol stanovený na 20.09.2030. Žalobcovia 1/ a 2/ úver riadne splácali, prvá splátka splatná 20.01.2010 predstavovala sumu 517,85 Eur. Z nepochopiteľných dôvodov po 4 mesiacoch splácania výška splátky stúpila na sumu 556,69 Eur a postupne sa zvyšovala až na sumu 596,24 Eur. V úverovej zmluve bolo zaručené splácanie 249 mesiacov po 517,86 Eur. V období od 20.01.2010 do 31.12.2016 žalobcovia 1/ a 2/ uhradili na účet žalovaného celkovú sumu 42.162,35 Eur. Dňa 25.09.2017 žalovaný 1/ oznámil listom žalobcom 1/ a 2/ vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, kde si vyčíslil pohľadávku na sumu 74.547,18 Eur. Žalobcovia 1/ a 2/ však s výškou pohľadávky nesúhlasia. Podľa úverovej zmluvy mali čerpať úver vo výške 78.850,-Eur, poplatok za spracovanie úveru je mínus 531,07 Eur, čiže na účet žalobcov bolo poskytnutých iba 78.318,93 Eur. Za 5 rokov splácania na účet žalovaného uhradili sumu celkom 42.162,35 Eur a z celkovej istiny ubudlo len 3.771,75 Eur. V úverovej zmluve nebolo individuálne dohodnuté mimoriadne zosplatenie. List o mimoriadnom zosplatení nie je podpísaný v zmysle výpisu žalovaného podľa z Obchodného registra Slovenskej Republiky.

1.1. Žalobcovia 1/ a 2/ požiadali Ministerstvo spravodlivosti SR, odbor Ochrany spotrebiteľa, o posúdenie úverovej zmluvy zo dňa 16.11.2009, pričom im bolo oznámené, že daná úverová zmluva obsahuje množstvo neprijateľných podmienok, a to poplatky - nerovnováha v právach a povinnostiach, vyhlásenie spotrebiteľa v zmluve, že sa oboznámil z VOP a nasl., že úverová zmluva sa riadi podľa Obchodného zákonníka, poistenie a poradie úhrad jednotlivých záväzkov s odvolaním sa na rozsudok OS P. Bystrica č. k. 3C/218/2014.

1.2. Ďalej poukázali na to, že Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX bola uzavretá na základe nekalých praktík a do zmluvy boli včlenené neprijateľné podmienky. Zmluva bola uzavretá v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Žalobcovia majú za to, že podmienky v zmluve sú také ako boli v zmluve podpísané. Právne úkony dodávateľa boli v rozpore so zákonom a priečia sa dobrým mravom. Zmluvný vzťah sa dostal do neudržateľného stavu, pretože došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zmluva je formulárová, typová a predtlačená a žalobcovia nemohli jej obsah ovplyvniť, museli zmluvu podpísať v celku jedným podpisom. V zmluve bola dohodnutá splátka jednou sumou vo výške 531,07 Eur, pričom splátka nebola rozdelená na istinu a úrok a tak ide o úver bez úrokov a bez poplatkov. Splácanie úveru bolo dohodnuté do 20.09.2030. Dodávateľ - Banka dňa 25.09.2017 zaslala žalobcom Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, čím použila nekalú praktiku a neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, keď požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, a preto ide o neplatný právny úkon z ktorého nemôžu plynúť platné právne účinky. Žalovaný neskúmal bonitu žalobcov, ani sa ho nespýtal na situáciu v rodine, čím zanedbal svoju povinnosť odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa). Žalovaný úmyselne nastavil podmienky úveru tak, aby žalobcovia nemohli získať iný úver a to tým, že žalobcov zapísal na zoznam dlžníkov a udelil im negatívny rating. V prípade vykonania dražby by došlo k neprímeranému zásahu do práva na obydlie a do práva na súkromný a rodinný život žalobcu. Týmto konaním by bol porušený aj čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobcovia ďalej poukázali na rozsiahlu rozhodovaciu činnosť súdov SR, Ústavného súdu SR, Súdneho dvora ES.

1.3. K žalobe pripojili: výpis z LV č. XXX. a XXX., čestné vyhlásenie, Zmluvu o splátkovom úvere zo dňa 16.11.2009, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XXX/XXXX a mandátnu zmluvu zo dňa 16.11.2009, bankové výpisy, výpis z úveru, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 25.09.2017, oznámenie Okresného úradu Brezno zo dňa 12.02.2018, výzvu na poskytnutie súčinnosti a umožnenie ohodnotenia predmetu dražby a odpoveď MSSR na žiadosť zo dňa 03.01.2018.

2. Žalobcovia súčasne súdu doručili i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 1Csp/84/2018 - 97 zo dňa 15.11.2018 zamietnutý. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 16Co/370/2018 - 126 zo dňa 17.01.2019 uznesenie okresného súdu zmenil tak, že uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. G., obec G., okres J., a to rodinný dom č. súp. XXX. postavenom na parcele KN-C č. XXX, a nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX. pre k. ú. G., obec G., okres J., a to pozemok parcela KN-C č. XXX. o výmere 676 m² -zastavané plochy a nádvoria a pozemok parcela KN-C č. XXX/X o výmere

1773 m² - záhrady, všetky nehnuteľnosti vedené Okresným úradom Brezno - katastrálny odbor, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 1Csp/84/2018. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 18.02.2019.

3. Žalovaný v rade 1/ v písomnej replike k žalobe uviedol, že údajný žalobný nárok v celom rozsahu neuznáva. Podľa neho tak žaloba ako i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré sú inkorporované v jednom dokumente, sú neúplné a neurčité, neobsahujúce nevyhnutné procesné náležitosti stanovené zákonom. Z celého podania označeného ako žaloba a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zrejmé, čím vlastne žalobca relevantne hmotnoprávne a procesnoprávne odôvodňuje to, čoho sa domáha v konaní, keďže vecne sa „argumentácia“ žalobcu požadovaného rozhodnutia týka len minimálne. Konanie žalobcu je konaním protiprávnym, konaním v rozpore s dobrými mravmi (vo vzťahu k svojim záväzkom hmotnoprávnej povahy), resp. šikanóznym výkonom práva (vo vzťahu k realizácii všeobecných procesných oprávnení), pričom toto konanie sa snaží „odôvodniť“ nepravdivými, neúplnými a nesprávnymi skutkovými a právnymi tvrdeniami a ako také nemôže takéto konanie požívať akúkoľvek právnu ochranu. Podanie označené ako žaloba je všeobecný a nekonkrétny kompilát, ignorujúci podstatnú časť relevantných právnych noriem, pričom sú uvádzané tvrdenia, predovšetkým právne, ktoré sa relevantného právneho odôvodnenia žaloby týkajú len minimálne, prípadne sa uvádzajú tvrdenia (predovšetkým právne) nielen nedôvodné, ale priamo odporujúce kogentným právnym normám a ich ustálenému výkladu. Žalobný návrh úplne zrejme cieľi nie k ochrane údajne ohrozených práv žalobcu, ale k znemožneniu realizácie nápravy dlžníkom vyvolaného protiprávneho stavu, s cieľom vyhnúť sa plneniu svojich riadne dohodnutých záväzkov, čoho dôsledkom je poškodenie a poškodzovanie oprávnených práv a záujmov žalovaného. Podanie označené ako žaloba, ktoré by v prípade jeho obsahovej úplnosti mohlo byť žalobou, nie je podaním úplným a riadnym. Žalobcami navrhovaný žalobný návrh označil za neurčitý, a tak materiálne nevykonateľný a súd bol povinný takýto návrh - keďže nedošlo k odstráneniu jeho väd - odmietnuť. Žalovaný v rade 1/ tak navrhol, aby súd postupoval v súlade s procesnými návrhmi žalovaného a podanie odmietol; výlučne z dôvodu právnej opatrnosti ďalej navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu ako zjavne nedôvodnú zamietol (resp. v uvedenej časti zastavil) a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania.

4. Podaním zo dňa 29.04.2019 žalobcovia v rade 1/, 2/ a 3/, na výzvu súdu, doplnili žalobný návrh a žiadali, aby súd podrobil úverovú zmluvu súdnej kontrole z úradnej moci a úradnej povinnosti. Majú za to, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 zákona 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník. S odvolaním sa na § 53 a nasl. OZ, zmluva nesmie obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky s tým, že žalobcovia majú za to, že predmetná úverová zmluva obsahuje množstvo neprijateľných zmluvných podmienok v rozpore s OZ, § 53 a nasl., čo spôsobuje s odvolaním sa na § 53d OZ, že je zmluva neplatná. Neplatnosti zmluvy sa môžu domáhať s poukazom na § 15 ods. 4 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie. Určovací žaloba vo veci neplatnosti úverovej zmluvy je tak prípustná. Čo sa týka záložného práva, ide v tomto prípade o žalobu o určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, pričom žalobcovia majú naliehavý právny záujem na tomto určení, pretože dodnes nie je táto otázka vyriešená, nie je vyriešená otázka platnosti úverovej zmluvy a nie je ani vyriešená výška pohľadávky, ktorá je sporná. Vzhľadom na uvedené zmenili žalobný návrh a navrhli, aby súd rozsudkom určil, že Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX . zo dňa 16.11.2009 uzavretá medzi žalobcom 1/ a 2/ a žalovaným 1/ je neplatná; nariadil žalovanému 1/ vymazať z LV č. XXX, a to dom, súpisné číslo XXX/XX., parcela XXX/XXX m² a LV č. XXX, pozemky parc. č. XXX/X. - 1773 m² k.ú. G., katastrálny úrad Brezno, záložné právo; a žalobcom priznal náhradu trov konania.

5. Žalovaný v rade 1/ v reakcii na doplnenie a zmenu žaloby naďalej zotrval na tom, že podanie žalobcov označené ako žaloba neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti s poukazom na § 132 ods. 1 a 3, § 129 ods. 1 a 3 CSP, a preto navrhuje, aby súd podanie žalobcov odmietol. Postup súdu, ktorý koná o podaní žalobcov ako o riadnej žalobe napriek tomu, že ide o nespôsobilé podanie, narúša podľa neho rovnosť strán i zásadu legality. Žalobný návrh označil za neurčitý a v časti aj vecne neprípustný.

6. Žalobcovia v rade 1/, 2/ a 3/ vo vyjadrení zo dňa 05.09.2019 k vyjadreniu žalovaného v rade 1/ zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach s tým, že popierajú všetky vyjadrenia žalovaného v rade 1/.

7. Žalovaný v rade 2/ sa k žalobe vo veci samej, ani k ďalším vyjadreniam, písomne nevyjadril.

8. Uznesením č.k. 1Csp/84/2018 - 326 zo dňa 24.10.2019, právoplatným dňa 31.10.2019, súd pripustil zmenu žaloby tak, ako ju navrhli žalobcovia v podaní zo dňa 29.04.2019 (bod. 5 odôvodnenia).

9. Na pojednávaní dňa 27.11.2019 žalobcovia zobrali žalobu späť voči žalovanému v rade 2/ a súčasne navrhli zmeniť žalobný návrh tak, že bod 3 z uznesenia zo dňa 24.10.2019 bude bodom 4/ a nový bod 3/ žalobného návrhu bude znieť nasledovne: „Súd určuje, že žalovaný je povinný zdržať sa realizácie výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, stavby nehnuteľnosti a to rodinný dom v k.ú G. obec G., OÚ Brezno, súpisné číslo XXX/XX na parcele XXX/XXX m2, LV č. XXX . parcela č. XXX/X.-XXXX-252 m2.“

10. Žalovaný v rade 1/ k návrhu na zmenu žaloby poukázal na to, že sa jedná o taktiku žalobcov, ktorá sa pravidelne opakuje a ktorá smeruje k tomu, aby sa predlžovalo konanie a predovšetkým účinky nariadeného neodkladného opatrenia. Žalobcom nič nebráni, aby si podali novú žalobu. So zastavením žaloby voči žalovanému v rade 2/ v závere pojednávania vyjadril súhlas.

11. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 27.11.2019 súd navrhovanú zmenu žaloby nepripustil; uznesenie nebolo vyhotovené písomne s poukazom na § 235 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keď voči nemu nie je prípustné odvolanie, súd to nepovažoval za potrebné pre vedenie konania a neukladala sa ním povinnosť. Dôvodom pre nepripustenie zmeny žaloby bola skutočnosť, že vykonané dokazovanie v rozsahu dosiaľ žalovaného žalobného návrhu by nebolo podkladom pre rozhodnutie súdu o zmenenej žalobe, pretože v prípade pripustenia zmeny žaloby by bolo vo veci nutné odročiť pojednávanie a vykonať ďalšie dokazovanie. Zároveň má súd za to, že v prípade, ak žalovaný v rade 1/ neupustí od svojho zámeru realizovať záložné právo formou dobrovoľnej dražby, nebráni žalobcom nič v tom, aby sa opätovne novou žalobou domáhali súdnej ochrany.

12. Uznesením č.k. 1Csp/84/2018 - 365 zo dňa 11.12.2019, právoplatným dňa 14.01.2020, súd zastavil konanie vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ a priznal mu voči žalobcom v rade 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v rade 1/ a 2/ a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise. Uznesením nepripustil vykonanie dôkazu navrhnutého žalobcami, a to výsluch zamestnankýň žalovaného v rade 1/ - W. D. M. (resp. I.) a D. M., pretože vykonanie tohto dôkazu nepovažoval za potrebné a hospodárne vzhľadom na zistený skutkový stav a právne posúdenie veci. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

14. Dňa 16.11.2009 žalobcovia v rade 1/ a 2/ ako dlžníci so žalovaným v rade 2/ ako veriteľom Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej bol žalobcom v rade 1/ a 2/ poskytnutý úver vo výške 78.850,-Eur ako úver na bývanie (na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti). S úrokovou sadzbou vo výške 6,89 % (na tri roky). Ďalej bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté nasledovné: spracovateľský poplatok vo výške 531,07 Eur uhradený pri uzatvorení Zmluvy z prostriedkov úveru; poplatok za správu úveru vo výške 2,99 Eur splatný mesačne odo dňa uzatvorenia Zmluvy; výška splátky a splatnosť: od prvého čerpania úveru do 31.12.2009 vo výške 460,62 Eur (mesačne, k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, splátka vo výške úrokov a poplatkov) a od 20.01.2010 vo výške 517,85 Eur (mesačne, k 20. dňu kalendárneho mesiaca, splátka vo výške istiny, úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov, nákladov banky spojených s úverom); počet splátok 249 od 20.01.2010; konečná splatnosť 20.09.2030; splácanie: progresívne. Podľa článku II bodu 2, dlžník vyhlásil, že sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené zverejnením, za ktorých sa bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. V zmysle časti II Zmluvy, podpisom úverovej zmluvy dlžníci pristúpili k poisteniu v rozsahu Základného súboru poistenia - 1 poistená osoba.

15. Toho istého dňa, t.j. 16.11.2009, žalobkyne v rade 2/ a 3/ ako záložcovia uzavreli so žalovaným v rade 1/ ako záložným veriteľom Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XXXX. a Mandátnu zmluvu (ďalej len „záložná zmluva“) za účelom zabezpečenia pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.11.2009. V zmluve bol ďalej špecifikovaný nehnuteľný majetok, ku ktorému bolo záložné právo zriadené, ktorého vlastníckmi v čase uzatvorenia záložnej zmluvy boli záložcovia.

16. Podľa predloženého bankového výpisu, žalobcovia poskytnutý úver čerpali bezhotovostne, a to dňa 16.11.2009 sumu 531,07 Eur, dňa 30.11.2009 sumu 63.768,93 Eur, dňa 21.12.2009 sumu 10.000,-Eur a dňa 28.01.2010 sumu 4.550,-Eur; spolu 78.850,-Eur.

17. Listom zo dňa 25.09.2017 žalovaný v rade 1/ oznámil žalobcom v rade 1/ a 2/, že nastal prípad porušenia podľa bodu 8.1. písm. a) Produktových obchodných podmienok pre Hypotekárne a Splátkové úvery Slovenskej sporiteľne a.s. a k 25.09.2017 vyhlásil žalovaný v rade 1/ mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo Zmluvy. Zároveň ich vyzval na úhradu dlžnej pohľadávky v sume 74.547,18 Eur v lehote 15 dní.

18. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2009, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2009, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.11.2009, zákon sa nevzťahuje na zmluvy: o poskytnutí úveru 1) na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu.

22. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na zmluvy o úvere na bývanie uzavreté pred 21. marcom 2016, ak odseky 3 až 5 neustanovujú inak.

23. Podľa § 28 ods. 3, 4 a 5 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, ustanovenia § 13 ods. 16 a 17 sa vzťahujú na zmluvy o úvere na bývanie z dôvodu doplnenia záväzku veriteľa podľa § 13 ods. 16 uskutočneného po 20. marci 2016. (4) Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú právne vzťahy upravené týmto zákonom, ktoré vznikli po 20. marci 2016; vznik právnych vzťahov, ako aj právne účinky úkonov, ktoré nastali pred 21. marcom 2016, sa posudzujú podľa predpisov účinných do 20. marca 2016. (5) Ustanovenia § 18 ods. 1 a 2 sa prvýkrát použijú pri predčasnom splatení úveru na bývanie alebo jeho časti po 20. marci 2016.

24. Podľa § 290 Civilného sporového poriadku, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

25. Podľa § 295 Civilného sporového poriadku, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

26. V prejednávanej veci sa žalobcovia, po zmene žaloby a čiastočnom späťvzátí voči žalovanému v rade 2/, domáhali voči žalovanému v rade 1/ určenia, že Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.11.2009 uzavretá medzi žalobcom 1/ a 2/ a žalovaným 1/ je neplatná; ďalej aby súd nariadil žalovanému 1/ vymazať z LV č. XXX., a to dom, súpisné číslo XXX/XX., parcela XXX/XXX m² a LV č. XXX., pozemky parc. č. XXX/X - 1773 m², k.ú. G., katastrálny úrad Brezno, záložné právo; a

priznania náhrady trov konania. Poukazovali na veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok a žiadali súd, aby zmluvy podrobil súdnej kontrole z pohľadu dodržania právnych predpisov poskytujúcich ochranu spotrebiteľom.

27. V prvom rade súd považoval za potrebné sa vysporiadať s námietkou žalovaného v rade 1/, ktorý podanej žalobe žalobcov vytýkal viaceré vady a nepovažoval ju za riadnu žalobu. V tomto smere súd uvádza, že žalobu žalobcov považoval za takú žalobu, ktorá zodpovedá § 127 v spojení s § 132 a nasl. Civilného sporového poriadku. Z obsahu žaloby bolo zrejmé, komu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo sa ňou sleduje. Rovnako tak žalobcovia opísali rozhodujúce skutočnosti, pripojili dôkazy a uviedli svoj žalobný návrh vo veci, ktorý neskôr korigovali. Sporové strany nie sú povinné uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože civilné sporové konanie je ovládané zásadou „iura novit curia,“ a teda právna kvalifikácia uplatneného nároku je vecou súdu. V danej veci podľa názoru súdu neboli splnené podmienky pre postup v zmysle § 129 Civilného sporového poriadku (odmietnutie podania), pretože žaloba žalobcov tak, ako bola podaná, dala súdu dostatočný základ pre rozhodnutie vo veci samej. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov sporových strán by bol v rozpore s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (porovnaj napr. Nález ÚS SR sp.zn. II. ÚS 135/2004 zo dňa 24.09.2004).

28. Pokiaľ žalovaný v rade 1/ vo veci namietal vykonanie dokazovania vzhľadom na predbežný záver súdu o neprípustnosti žaloby podľa § 137 písm. d) CSP, súd poukazuje na to, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor a v zmysle právnej úpravy vzťahujúcej sa na tieto spory je súd ex offio povinný skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a za týmto účelom aj vykonávať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhli.

29. K meritu veci súd uvádza, že na základe vykonaného dokazovania za nesporné považoval, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ ako dlžníci uzatvorili dňa 16.11.2009 so žalovaným v rade 1/ ako veriteľom Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX.. Táto zmluva je zmluvou o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (keďže tento zmluvný typ je výlučne upravený v Obchodnom zákonníku, ide o tzv. absolútny obchod, nemožno túto právnu úpravu vylúčiť) a súčasne s ohľadom na postavenie zmluvných strán je zrejmé, že sa jedná aj o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný v rade 1/ mal pri uzatváraní aj plnení zmluvy postavenie veriteľa, pretože konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na strane dlžníkov vystupovali žalobcovia v rade 1/ a 2/ ako spotrebiteľia - fyzické osoby, pričom v konaní nebolo preukázané a ani tvrdené, že by zmluvu uzatvárali v rámci svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Vychádzajúc z účelu poskytnutého úveru špecifikovaného v zmluve, ktorým bolo nadobudnutie, úprava a údržba nehnuteľnosti, konkrétne rekonštrukcia nehnuteľnosti (išlo o úver na bývanie), treba konštatovať, že súčasne nešlo o poskytnutie spotrebiteľského úveru, keď použitie v tom čase účinného zákona č. 258/2001 Z.z. vylučovalo citovaný § 1 ods. 2 písm. a) uvedeného zákona. Zmluva vyžadovala naplnenie tohto účelu, na ktorý sa viazalo poskytnutie peňažných prostriedkov, na čo nadväzovala i zmluvná povinnosť vydokladovať použitie týchto prostriedkov. Aj samotní žalobcovia potvrdili, že úver si brali za účelom rekonštrukcie nehnuteľnosti, pričom ich tvrdenie o použití finančných prostriedkov z úveru na vyplatenie starých úverov súd nepovažoval za relevantné, keďže zmluva s týmto ich tvrdením nekorešpondovala a žalobcovia toto svoje tvrdenie ani nepreukázali. Podľa predloženého bankového výpisu, úver načerpali na bankový účet uvedený v zmluve o úvere a akým spôsobom ďalej naložili s finančnými prostriedkami už netvrdili ani nepreukázali, pričom je zrejmé, že účel úveru (rekonštrukcia nehnuteľnosti) vydokladovali, keďže zmluvný vzťah naďalej trvá.

31. Na napadnutú zmluvu nemožno aplikovať ani zákon č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, ktorého sa žalobcovia v súvislosti s neplatnosťou zmluvy o úvere dovolávali, pretože jeho použitie vylučuje citované prechodné ustanovenie uvedeného zákona, a to § 28 ods. 2, v zmysle ktorého sa ustanovenia uvedeného zákona nevzťahujú na zmluvy o úvere na bývanie uzavreté pred 21. marcom 2016; existenciu výnimky podľa § 28 ods. 3, 4 a 5 tohto zákona súd nezistil.

32. V nadväznosti na vyššie uvedené tak súd v prípade uplatneného určovacieho návrhu, že Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. zo dňa 16.11.2009 uzavretá medzi žalobcom 1/ a 2/ a žalovaným 1/ je neplatná, konštatuje jeho neprípustnosť podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami v zmysle Občianskeho zákonníka, pričom v zmysle uvedeného ustanovenia

Civilného sporového poriadku sa pripúšťa žaloba na určenie právnej skutočnosti, vrátane žaloby o určenie neplatnosti zmluvy, výlučne za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu. Keďže žiadny hmotnoprávny predpis nedáva možnosť sa žalobou domáhať určenia neplatnosti zmluvy o úvere, pokiaľ nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. alebo o zmluvu o úvere podľa zákona č. 90/2016 Z.z. uzavretú po 21. marcom 2016, žalobe v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy nemožno vyhovieť.

33. Súd na doplnenie však dodáva, že pri zbežnom preskúmaní obsahu zmluvy o úvere zistil, že táto bola uzatvorená platne v súlade s vyššie uvedenými právnymi predpismi. Obsah zmluvy nebol zmätočný či nezrozumiteľný a zmluvné podmienky boli definované jasne. Hoci sa jednalo o zmluvu formulárovú, ktorá bola pripravená vopred zo strany žalovaného v rade 1/, takýto postup súd považuje za bežný a nie je ničím výnimočný, keď zmluva je pripravená podľa požiadaviek záujemcu o pôžičku či úver (najmä čo sa týka výšky úveru, doby trvania úveru, termínov splátok, prípadne ich výšky) s tým, že banka vypracuje návrh zmluvy, ktorý je predložený záujemcovi na podpis. Pokiaľ záujemca nesúhlasí so zmluvnými podmienkami, ktorých obsah nie je možné meniť (banka o nich nevyjednáva), zmluvu má možnosť nepodpísať. Súd je toho názoru, že žalobcovia neboli k podpisu zmluvy nútení. Nepodpisovali ju ani v časovej tiesni, keď podľa ich vyjadrenia proces uzatvárania zmluvy (od žiadosti, cez overenie bonity, po podpis zmluvy) trval minimálne tri dni. Išlo o ich slobodné rozhodnutie.

34. Pokiaľ ide o namietanú existenciu neprijateľných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, súd uvádza, že prípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyplýva priamo z Civilného sporového poriadku (§ 298), a tiež napr. z Občianskeho zákonníka, ktorý v ustanovení § 53a predpokladá rozhodnutie súdu, ktorým je vyhlásená zmluvná podmienka za neprijateľnú, pričom vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú môže súd aj bez návrhu. Na základe vykonaného dokazovania v tomto smere však súd nezistil také neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku ktorých by bolo potrebné prijať záver o neplatnosti zmluvy ako celku. Ak by aj bola konštatovaná neplatnosť niektorej zmluvnej podmienky, jednalo by sa len o individuálne určenie neprijateľných zmluvných podmienok pôsobiace inter partes a pre žalobcov by nemalo žiaden subjektívny či praktický význam, a predovšetkým by to nemalo dopad na platnosť zmluvy o úvere ako celku.

35. V zmysle záverov odvolacieho súdu vyjadrených v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. januára 2019, sp.zn. 16Co/370/2018 - 126 (bod 23. odôvodnenia), sa súd osobitne zameril na zmluvné dojednanie ohľadom možnosti mimoriadneho zosplatnenia pohľadávky zo zmluvy o úvere. V tomto smere súd vychádzal z verejne dostupných Obchodných podmienok žalovaného v rade 1/ pre poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám (zdroj: www.slsp.sk <<http://www.slsp.sk>>) s tým, že podľa článku X. v prípade porušenia, ktorým je aj omeškanie dlžníka so splatením pohľadávky, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, je banka oprávnená (okrem iného) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky a požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy a dlžník je povinný túto pohľadávku zaplatiť v lehote, ktorú banka určí oznámením. Súd má za to, že toto zmluvné dojednanie, hoci nebolo dojednané individuálne, nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a rozhodne ho nemožno subsumovať pod § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, ako argumentovali žalobcovia. Dôvody pre vyhlásenie predčasnej splatnosti nie sú formulované široko či nejednoznačne, naopak jasne a zrozumiteľne z nich vyplýva, kedy môže nastať prípad vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Toto zmluvné dojednanie sa neodchyľuje od zákonnej úpravy zosplatnenia. Samotná zmluva o úvere, ktorá je účastníkmi podpísaná, obsahuje v článku II. odkaz na obchodné podmienky, ktoré sú súčasťou zmluvy, a súčasne aj vyhlásenie dlžníkov, že sa s obsahom obchodných podmienok oboznámili. To či k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru s poukazom na listinný dôkaz „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 25.09.2017 došlo v súlade so zákonom a boli teda naplnené podmienky podľa § 565 a 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, však súd vzhľadom na žalobný návrh žalobcov, ktorým je v tomto smere viazaný, nie je oprávnený skúmať.

36. V prípade druhého žalobného návrhu tak, ako ho žalobcovia formulovali, a teda aby súd nariadil žalovanému v rade 1/ vymazať z LV č. XXX, a to dom, súpisné číslo XXX/XX, parcela XXX/XXX. m2 a LV č. XXX, pozemky parc. č. XXX/X - 1773 m2, k.ú. G., katastrálny úrad Brezno, záložné právo, súd rovnako konštatuje jeho neprípustnosť a súhlasí so žalovaným v rade 1/, že je vecne nevykonateľný, keďže takéto konanie (uskutočniť výmaz záložného práva) je výlučnou kompetenciou určeného orgánu verejnej správy - orgánu katastra. Žalobný návrh by tak v tomto prípade mohol skôr znieť na povinnosť

podat' návrh na výmaz záložného práva. Súd však aj vzhľadom na pôvodne žalovanú neplatnosť záložnej zmluvy poukazuje na judikatúrou ustálený názor, že k odstráneniu neistoty v právnom postavení žalobcov alebo k zamedzeniu ohrozenia ich práv môže v tomto prípade viesť iba určenie toho, či tu záložné právo je alebo nie v súvislosti, čím by sa dosiahol aj výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností. Takéhoto určenia sa však žalobcovia v konaní nedomáhali (a to ani naposledy uplatnenou zmenou žaloby, ktorú súd nepripustil).

37. V nadväznosti na vyššie uvedené tak súd žalobu žalobcov v rade 1/, 2/ a 3/ zamietol v celom rozsahu.

38. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému v rade 1/, ktorý mal vo veci vzhľadom na zamietnutie žaloby v celom rozsahu plný úspech, priznal voči žalobcom v rade 1/, 2/ a 3/, ako neúspešnej strane sporu, nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP) v nadväznosti na ich vyčíslenie.

39. Vzhľadom na zamietnutie žaloby vo veci samej zároveň súd podľa § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. januára 2019, sp.zn. 16Co/370/2018 - 126, v nadväznosti na uznesenie Okresného súdu Brezno zo dňa 15. novembra 2018, sp.zn. 1Csp/84/2018 - 97.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Brezno, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).